

Katedra trestního práva

Posudek konzultanta na rigorózní práci

Mgr. Anny Chudobové

„Odklony v trestním řízení se zvláštním zaměřením na dohodu o vině a trestu“

Předložená rigorózní práce obsahuje 113 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, pěti základních kapitol a závěru. Okruh použité literatury a dalších pramenů je mimořádně obsáhlý, nesporně více než odpovídající zvolenému tématu a zahrnuje i práce zahraničních autorů. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce rozhodně splňuje předložená práce všechny požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku poměrně náročnou na zpracování. Odklony sice sledují chvalitebné cíle (zvýšení rychlosti a efektivity řízení a prosazení tzv. restorativní spravedlnosti), avšak současně oslabují uplatnění některých základních zásad řízení. Právní úprava tak představuje určitý kompromis. Zejména nejnovější z těchto institutů (dohoda o vině a trestu) prochází stále určitým legislativním vývojem, přičemž jeho praktické uplatnění nenaplnuje očekávání. Problematika odklonů a zejména dohody o vině a trestu je proto stále aktuální a otevřená dalším úvahám, jehož zpracování je tak nepochybně účelné a přínosné.

Metoda kritické analýzy a syntézy, resp. z části též metoda komparativní, které autorka ve své práci použila, plně odpovídají zaměření práce a vytyčeným cílům.

Po úvodním nastínění cílů a zaměření práce se autorka zcela důvodně nejprve věnuje podstatě a principům tzv. restorativní justice. Vývojové tendence jsou vymezeny správně. Výstižně jsou charakterizovány principu restorativní justice i jednotlivé formy alternativního řešení trestních věcí (existující v tuzemsku i v zahraničí), a to jak formy realizované zcela mimo systém trestního práva (mediace, konference, komunitní projednání), tak i formy hmotněprávní (tzv. alternativní sankce) a procesní (alternativy k potrestání – odklony).

Druhá kapitola práce se zabývá institutem odklonů v českém právním prostředí. Souhlasit lze s námitkou absence legálního vymezení odklonů a sporného chápání institutů odklonů v nauce, kde otevřenou zůstává otázka zařazení trestního příkazu a dohody o vině a trestu. Přílehlavé jsou úvahy o vztahu odklonů k některým základním zásadám trestního řízení. Velmi pečlivě a přehledně jsou zpracovány partie o jednotlivých typech odklonů, zahrnující nejen analýzu podmínek pro jejich využití, ale i vzájemné srovnání a definování společných a odlišných znaků, jakož i kritické hodnocení současné právní úpravy z hlediska nauky i z hlediska problémů v aplikační praxi (odlišný okruh trestných činů, nejasnosti ohledně „zprísňených“ podmínek podmíněného zastavení, různé důsledky „doznání“, neurčitá kritéria pro určení částky na fond obětí, možnost zhoršení sankci v případě podání odporu, problematické postavení poškozeného při odstoupení od trestního stíhání mladistvého aj.).

Jádrum rigorózní práce je kapitola třetí, která se meritorně zabývá institutem dohody o vině a trestu. Velice plasticky je popsána geneze procesu ukotvení uvedeného institutu do českého právního řádu, včetně rozboru argumentů pro jeho zakotvení i proti jeho zakotvení, jakož i význam následných novelizací ustanovení o dohodě o vině a trestu. Podmínky pro uzavření dohody, jakož i průběh negociace, jsou vyloženy zcela správně a přehledně. Důvodně je větší pozornost věnována postavení poškozeného, které je zde skutečně poněkud komplikované. Pečlivě a přehledně je analyzováno i řízení o schvalování dohody před soudem. Tato kapitola práce je pak v následující kapitole doplněna úvahami nad vztahem dohody a základních zásad a práva na spravedlivý proces, resp. vztahu dohody a konceptu restorativní justice. Zde lze s autorkou souhlasit v tom, že se v současné právní úpravě poněkud vytrácí potřeba sebereflexe, resp. etický (mravní, preventivní) rozměr tohoto odklonu. Ačkoliv čtvrté kapitole práce by bylo možno vytýkat jistou popisnost a závislost na zákonném textu, autorka se v její závěrečné části samostatně věnuje hlubším teoretickým a koncepčním otázkám (dosažení účelu trestu, snížení zatížení soudů na úkor zatížení státních zastupitelství, problematičnost uzavírání dohody ve zkráceném přípravném řízení, resp. až v průběhu hlavního líčení). Výhrady, které zde autorka vznáší, lze akceptovat. Závěrem této kapitoly autorka uvádí a komentuje statistická data a zamýšlí se nad důvody, které vedou k nízké četnosti sjednávání dohod.

Poslední kapitola práce představuje komparaci s korespondující právní úpravou slovenskou a úpravou dalších vybraných zemí.

V závěru své práce autorka shrnuje poznatky a závěry, ke kterým ve své práci dospěla.

Celkově lze předloženou práci hodnotit jako zdařilou. Autorka prokázala výbornou znalost zvolené problematiky, včetně jejího odrazu v odborné literatuře a v judikatuře, jakož i včetně některých problémů v interpretaci a aplikaci. S judikaturou a s literárními prameny autorka pracuje zcela funkčně, veškeré citace a odkazy jsou řádně vyznačeny. Zvláště kladně třeba hodnotit pečlivost a podrobnost zpracování, kritický přístup autorky a zejména schopnost formulovat vlastní stanoviska ke sporným a problematickým institutům. Současně třeba kladně hodnotit velmi dobré vyjadřovací schopnosti autorky a logickou strukturu práce.

Předložená práce po formální i po obsahové stránce rozhodně splňuje požadavky kladené na rigorózní práci, a proto ji jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Při obhajobě své práce by autorka mohla vyjádřit svůj názor na příčiny relativně nízké četnosti uzavírání dohod o vině a trestu.

V Praze dne 7.1.2023

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
konzultant